

Besluit

Besluit strekkende tot het verlenen van accreditatie aan de opleiding hbo-bachelor Muziek van de Hogeschool Inholland en het toekennen van het bijzonder (kwaliteits)kenmerk 'Ondernemen'

	Gegevens	
datum	28 april 2017	Naam instelling : Hogeschool Inholland
onderwerp	Besluit	Naam opleiding : hbo-bachelor Muziek (240 EC)
accreditatie hbo-bachelor	Muziek van de Hogeschool Inholland (005168)	Datum aanvraag : 28 oktober 2016
	uw kenmerk	Graad opleiding : Bachelor of Music
	-	Variant opleiding : voltijd
	ons kenmerk	Afstudeerrichtingen : Pop, E-music
NVAO/20171073/AH	bijlagen	Locatie opleiding : Haarlem
	2	Datum goedkeuren panel : 21 maart 2016
		Datum locatiebezoeken : 15 en 16 maart 2016
		Datum visitatierapport : oktober 2016

Beoordelingskaders

Beoordelingskader voor de uitgebreide opleidingsbeoordeling van de (Stcrt. 2014, nr 36791) en voor het bijzonder (kwaliteits)kenmerk Ondernemen.

Bevindingen

De NVAO stelt vast dat in het visitatierapport deugdelijk en kenbaar is gemotiveerd op welke gronden het panel de kwaliteit van de opleiding voldoende heeft bevonden en heeft geadviseerd tot toekenning van het bijzonder (kwaliteits)kenmerk 'Ondernemen'.

Advies van het visitatiepanel

Samenvatting bevindingen en overwegingen van het panel (hierna ook: de visitatiecommissie).

Conservatorium Haarlem is onderdeel van Hogeschool Inholland en biedt de Bacheloropleiding Muziek aan met daarbinnen twee afstudeerrichtingen: Pop en E-Music. Conservatorium Haarlem kleinschalig opgezet en zoekt aansluiting bij nieuwe ontwikkelingen in het werkveld van de muziek, met een focus op nieuwe muziekstijlen, soorten publiek, technologische vernieuwingen, creatief ondernemerschap en nieuwe verdienmodellen. De Bachelor Muziek is een voltijds HBO - opleiding met een nominale duur van 4 jaar (240 EC).

De visitatiecommissie heeft vastgesteld dat de eindkwalificaties wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie concreet zijn uitgewerkt en voldoen aan de (inter)nationale eisen die aan een bacheloropleiding muziek zijn gesteld. De commissie is positief over de relevante en breed gedragen doelstelling van de opleiding om muzikanten op te leiden die vanuit verschillende rollen hun vak kunnen beoefenen en zich als zelfstandig ondernemer kunnen profileren in het beroepenveld. De commissie constateert dat de opleiding gericht onderzoek heeft gedaan naar ontwikkelingen in het beroepenveld en haar profiel en doelstellingen heeft afgestemd op de huidige eisen in de sector. De commissie is dan van mening dat de opleiding op weg is naar een sterk en relevant profiel dat (inter)nationaal onderscheidend is, met name waar het de 'dance' benadering van de muziektechnoloog betreft.

Programma

De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de oriëntatie en inhoud van de opleiding studenten in staat stelt de beoogde eindkwalificaties te behalen. Het onderwijsprogramma is opgebouwd uit drie programmalijnen gebaseerd op drie beroepsrollen: performer/producer (Art), docent/coach (Education) en zelfstandig ondernemer (Business). De opzet en invulling van het programma biedt samenhang en structuur en de verhouding tussen deze rollen is passend bij de doelstellingen van de opleiding. Elke programmalijn biedt daarbij de vereiste kennis en vaardigheden die studenten nodig hebben om de eindkwalificaties te behalen. De commissie stelt verder vast dat de visie op ondernemerschap in de haarvaten van de opleiding zit en prijst de overtuiging en toewijding waarmee docenten en studenten invulling geeft aan deze oriëntatie. De beroepspraktijk staat in elk van de drie programmalijnen centraal. De kennis en vaardigheden die studenten aanleren binnen de programmalijn Business (circa 15% van het curriculum) zijn volledig gericht op het ondernemerschap in de beroepspraktijk. Binnen de context Art komt de oriëntatie op de beroepspraktijk vooral tot uitdrukking in het musiceren op een podium of in een studio (Pop) en op het realiseren van muziekproducties (E-music), maar ook in praktijkopdrachten en het voorbereiden van eigen repertoire en optredens. Het onderwijs in deze programmalijn is zo ontworpen dat het zoveel mogelijk de praktijk van audities, concerten, opdrachten en studio-opnamen simuleert. Binnen de programmalijn Educatie doen de studenten twee stages in het educatieve werkveld waarbij zij zelfstandig lessen geven onder begeleiding van een vakdocent. Naast de lessen op school en de stages krijgen studenten meerdere keren per studiejaar de gelegenheid in diverse bezettingen deel te nemen aan verschillende festivals in de regio. Het didactisch concept van het programma, het sociaal-constructivistisch leren, sluit aan bij haar doelstellingen en draagt bij aan de studeerbaarheid, stelt de commissie. Studenten die de commissie sprak waren ook positief over de onderwijsbenadering waarbij zij van elkaar kunnen leren en de mogelijkheid krijgen om zich als muzikant te ontwikkelen in realistische en/of authentieke beroepscontexten. De docenten zijn deskundig en kunnen hun expertise en ervaring als zelfstandige ondernemers in de muziek overbrengen in het onderwijs. De opleiding heeft een adequaat aannamebeleid waardoor het programma aansluit op de doelstellingen en kwalificaties van de studenten.

Personeel

De visitatiecommissie oordeelt dat de opleiding dankzij een adequaat personeelsbeleid beschikt over deskundige, betrokken en toegewijde docenten, die allen werkzaam zijn in het beroepenveld. De opleiding is doeltreffend in het streven docenten aan te trekken die primair in de muziekindustrie werkzaam zijn en die op deskundige wijze hun kennis en expertise kunnen overbrengen. Uit de gesprekken met studenten en alumni blijkt grote waardering voor de muzikale deskundigheid, praktijkkennis en betrokkenheid van de

Pagina 3 van 8 docenten. De commissie is positief over de professionaliseringsmaatregelen die de opleiding heeft genomen en de ambities die zij heeft om de didactische, onderzoeks- en beoordelingsdeskundigheid van haar docentencorps verder te vergroten.

Voorzieningen

De visitatiecommissie heeft kunnen constateren dat de huisvesting en materiële voorzieningen van de opleiding ruimschoots voldoen aan de kwaliteitsnormen voor een bacheloropleiding muziek. Het gebouw in Haarlem is van hoge kwaliteit met alle faciliteiten die nodig zijn voor het verzorgen van muziekonderwijs en optredens. De commissie stelt vast dat zowel de studiebegeleiding en informatievoorziening bijdragen aan de studievoortgang en afgestemd zijn op de behoeften van de studenten. Zij ondersteunt de voornemens van de opleiding om de studieloopbaanbegeleiding verder te integreren in het curriculum en sterker te sturen op eigen verantwoordelijkheid en kritische reflectie bij de student. De commissie stelt vast dat dankzij de kleinschaligheid, open sfeer en communicatie binnen de opleiding studenten weten bij wie ze terecht kunnen als zij vragen hebben of ondersteuning nodig hebben.

Kwaliteitszorg

De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de bacheloropleiding een goed kwaliteitszorgplan heeft waarin eindkwalificaties, programma, personeel, leeromgeving en toetsen op structurele basis worden geëvalueerd door betrokkenen en belanghebbenden. De commissie constateert dat de opleiding een goede visie heeft op kwaliteitszorg, open staat voor feedback en maatregelen neemt naar aanleiding van gesignaleerde knel- of verbeterpunten. Studenten, alumni, docenten en het werkveld worden gehoord en structureel bij de evaluatieprocessen betrokken. De opleiding heeft daarnaast een smart geformuleerd jaarplan en goed functionerende opleidings-, curriculum-, examen- en toetscommissies. De verbetermaatregelen die het programma in de afgelopen jaren heeft ingezet, mede naar aanleiding van de visitatie in 2010, zijn zichtbaar in het huidige curriculum. Daarnaast is de commissie positief over de manier waarop de opleiding de alumni in verschillende rollen blijft betrekken bij het programma.

Toetsing

De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing. Er is een duidelijke relatie tussen de beoogde eindkwalificaties, de leerdoelen van de modules en de toetsvormen en - criteria. De betrouwbaarheid en validiteit van toetsing is onder meer verzekerd door de ontwikkeling van geëxpliciteerde toetskaders en –procedures. Voor alle modules zijn competentiekaarten ontwikkeld waarin de einddoelen, toetsvormen en toetscriteria zijn geformuleerd. De betrouwbaarheid van de toetsing wordt gegarandeerd door de betrokkenheid bij van meerdere beoordelaars bij praktijktoetsen en eindexamens (in het laatste geval is er altijd een externe examinator lid van de beoordelingscommissie). De lijst met examinatoren wordt jaarlijks door de examencommissie vastgelegd. De visitatiecommissie stelt vast dat de examencommissie en toetscommissies actief en bekwaam zijn en zicht hebben op de sterktes en zwaktes van het bestaande toetsstelsel. De commissie ziet dat er al veel is gerealiseerd is positief over de portfolio assessments en de ontwikkelagenda van de examencommissie. Ook hebben zij effectieve maatregelen genomen voor deskundigheidsbevordering bij docenten. De informatievoorziening en transparantie naar de studenten is goed.

Gerealiseerde eindkwalificaties

De visitatiecommissie heeft kunnen zien dat de behaalde eindkwalificaties van de deelnemers toereikend zijn voor een bacheloropleiding muziek. De eindpresentaties

Pagina 4 van 8 voldeden qua vorm en inhoud aan de gestelde eindtermen: de eindpresentaties geven blijk van muzikaal kunnen en actief ondernemerschap. Ook stelt de commissie vast dat de studenten inderdaad in staat zijn tijdens hun studie al een beroepspraktijk op te bouwen en zonder problemen de stap van amateur, naar semiprof en vervolgens naar beroepsmusicus kunnen maken. De grote meerderheid van de alumni is als professioneel muzikant/producer in het beroepenveld werkzaam.

Aanbevelingen

Naast haar positieve bevindingen zou de commissie ook een aantal aanbevelingen willen doen. In de eerste plaats denkt de commissie dat een duidelijker keuze binnen elke afstudeerrichting de focus en diepgang van het programma zou kunnen versterken. In de ogen van de commissie kan de opleiding zich sterker onderscheiden door hierin een duidelijke keuze te maken en daarin vervolgens te gaan excelleren. De commissie is positief over het feit dat de opleiding op structurele basis feedback ontvangt van beroepenveldcommissies, maar is ook van mening dat de contacten met het beroepenveld gevarieerder zouden kunnen zijn. Daarnaast denkt de commissie dat een verdere concretisering van de onderzoekscomponenten binnen de programmalijnen en een concretere focus op de onderzoekende houding bij de student als 'reflective practitioner' de implementatie van de geformuleerde visie op onderzoek zouden kunnen versterken.

De commissie onderschrijft het belang om in het professionaliseringstraject aandacht in te zetten op de coachende rol van de docenten en het onderwijsmodel dat is gericht op het opleiden van 'reflective practitioners'. Een didactiek gericht op gelijkwaardigheid tussen docenten en studenten (waarin studenten zelf worden uitgedaagd een muziekpraktijk te ontwerpen), uitwisseling en feedback zou goed bij het gekozen didactisch concept van sociaal constructivisme aansluiten.

De commissie ondersteunt de opleiding in haar voornemens de toetsing en beoordelingen verder te stroomlijnen en in lijn te brengen met het didactisch concept van competentiegericht leren. De commissie ondersteunt de opleiding in haar voornemens om integrale toetsing verder te implementeren in de eindfase waarin ook onderzoekvaardigheden een duidelijke plaats hebben.

Ten aanzien van de gerealiseerde eindkwalificaties zou de visitatiecommissie erop willen aandringen de onderzoekende attitude en het zelfkritisch vermogen een duidelijkere plek te geven in de afstudeerfase. De commissie ondersteunt daarmee de stap van de opleiding om komend collegejaar te komen tot een integraal afstudeertraject, waarin onderzoek en ondernemerschap sterker aan elkaar gerelateerd zijn.

Aanbevelingen

De NVAO onderschrijft de aanbevelingen van het panel.

Bijzonder kenmerk: Ondernemen

De visitatiecommissie heeft kunnen vaststellen dat de opleiding een heldere en relevante visie heeft op ondernemen die zowel binnen als buiten de opleiding wordt gedragen. De beoogde eindkwalificaties aangaande ondernemerschap zijn qua inhoud, niveau en oriëntatie gespecificeerd in concrete doelstellingen in het curriculum die middels competentiekaarten zijn vastgelegd. In haar opzet, samenhang en opbouw biedt het programma studenten de mogelijkheid de doelstellingen op het gebied van ondernemen te bereiken. Kennis over de zakelijke aspecten van de muzieksector wordt afgewisseld met

Pagina 5 van 8 relevante praktijkopdrachten gericht op het zelfstandig ondernemerschap, uitgevoerd in een realistische beroepscontext en in samenwerking met partners uit het werkveld. Het didactisch concept van het sociaal-constructivistisch leren sluit aan bij de visie op ondernemerschap. De staf en docenten hebben allen de benodigde ervaring met zelfstandig ondernemerschap in het muziekdomein. De commissie stelt tevens op basis van de eindwerken en – presentaties vast dat de eindkwalificaties op het gebied van ondernemerschap worden gehaald en adequaat worden getoetst. De commissie ziet de oriëntatie op ondernemerschap duidelijk terug in eindproducten.

Toetspunt 1a: een duidelijke visie op ondernemen

Er is een heldere visie op ondernemen in relatie tot het programma, gedragen door de instelling. Deze visie wordt in voldoende mate gedeeld en/of ondersteund door (ondernemende) belanghebbenden binnen en buiten de instelling. De commissie beoordeelt dit toetspunt als voldoende.

Toetspunt 1b: Ondernemen in doelstellingen vertalen

De visie op ondernemen is concreet uitgewerkt in toetsbaar beleid (bijv. SMART specifiek, meetbaar, haalbaar, realistisch en tijdig geformuleerd). De commissie beoordeelt dit toetspunt als voldoende.

Toetspunt 1c: Evaluatie van het onderwijsbeleid

op het gebied van ondernemen is gericht op verbeteren. Het beleid op het gebied van ondernemen wordt periodiek geëvalueerd en zo nodig aangepast (cyclisch systeem). Relevante stakeholders uit het werkveld worden daarbij betrokken. De commissie beoordeelt dit toetspunt als goed.

Toetspunt 2a: beoogde eindkwalificaties

Beoogde eindkwalificaties op het gebied van ondernemen zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd in doel/ doelstellingen in het onderwijs. De commissie beoordeelt dit toetspunt als voldoende.

Toetspunt 3a: programma

De inhoud en structuur van het onderwijsprogramma maken het mogelijk de beoogde eindkwalificaties op het gebied van ondernemen te bereiken. In het programma wordt zowel de kennisbasis als de praktijk voldoende gewaarborgd. Elke student moet de kans krijgen zakelijke praktijkervaring op te doen. De commissie beoordeelt dit toetspunt als goed.

Toetspunt 3b: Studentkenmerken

Voor aanvang van de opleiding/minor heeft men zicht op/inzicht in de kenmerken van de studenten op het gebied van ondernemen en wat de ambities/intenties van de studenten zijn. De commissie beoordeelt dit toetspunt als voldoende.

Toetspunt 3c: onderwijsvormen/didactisch concept

De gekozen onderwijsvormen en het didactisch concept zijn afgestemd op en dragen bij aan het bereiken van de beoogde eindkwalificaties op het gebied van ondernemen. De commissie beoordeelt dit toetspunt als voldoende.

Pagina 6 van 8 Toetspunt 3d: samenhangende onderwijs leeromgeving op het gebied van ondernemen
Er is sprake van een samenhangend programma zo nodig met specifieke voorzieningen op het gebied van ondernemen. Theorie en praktijk worden in voldoende mate afgewisseld en geïntegreerd. De commissie beoordeelt dit toetspunt als voldoende.

Toetspunt 4a: Samenstelling en kwalificaties van de staf: ervaring in/met ondernemen en competenties De staf is wat betreft samenstelling en kwalificaties een goede mix met ervaring in/met ondernemen en de bijhorende competenties. De commissie beoordeelt dit toetspunt als goed.

Toetspunt 4b: Faciliteiten: Actualisering van de link met de praktijk van het ondernemen. Er is sprake van een actuele link met de praktijk van het ondernemen, zoals permanente educatie, bijscholing, de verplichting om recente denkbeelden in/over ondernemen bij te houden en eigen ervaring in de praktijk. De commissie beoordeelt dit toetspunt als goed.

Toetspunt 5a: gerealiseerd eindniveau: beoordeling en toetsing op het gebied van ondernemen De eindkwalificaties op het gebied van ondernemen worden herkenbaar en op het vereiste niveau gerealiseerd. Dit wordt duidelijk in de vervolgttrajecten van de afgestudeerden en de loopbaan van de alumni. De toetsing en beoordeling zijn geschikt om vast te stellen of de beoogde eindkwalificaties bereikt zijn. De commissie beoordeelt dit toetspunt als voldoende.

Besluit

Ingevolge het bepaalde in artikel 5a.10, derde lid, van de WHW heeft de NVAO het college van bestuur van de Hogeschool Inholland te Den Haag in de gelegenheid gesteld zijn zienswijze op het voornemen tot besluit van 3 april 2017 naar voren te brengen. Van deze gelegenheid heeft het college van bestuur geen gebruik gemaakt.

De NVAO besluit accreditatie te verlenen aan de hbo-bachelor Muziek (240 EC; variant: voltijd; locatie: Haarlem) van de Hogeschool Inholland te Den Haag en het bijzonder (kwaliteits)kenmerk "Ondernemen" toe te kennen aan de opleiding hbo-bachelor Muziek van de Hogeschool Inholland. De opleiding kent de volgende afstudeerrichtingen: Pop / E-music. De NVAO beoordeelt de kwaliteit van de opleiding als voldoende.

Dit besluit treedt in werking op 28 april 2017 en is van kracht tot en met 27 april 2023.

Den Haag, 28 april 2017

De NVAO
Voor deze:

Dr. A.H. Flierman
(voorzitter)

Paul Zevenbergen
Bestuurder

Tegen dit besluit kan op grond van het bepaalde in de Algemene wet bestuursrecht door een belanghebbende bezwaar worden gemaakt bij de NVAO. De termijn voor het indienen van bezwaar bedraagt zes weken.

Onderwerp	Standaard	Beoordeling door het panel
Beoogde eindkwalificaties	1. De beoogde eindkwalificaties van de opleiding zijn wat betreft inhoud, niveau en oriëntatie geconcretiseerd en voldoen aan internationale eisen	Voldoende
Programma	2. De oriëntatie van het programma waarborgt de ontwikkeling van vaardigheden op het gebied van wetenschappelijk onderzoek en/of de beroepspraktijk.	Goed
	3. De inhoud van het programma biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	4. De vormgeving van het programma zet aan tot studeren en biedt studenten de mogelijkheid om de beoogde eindkwalificaties te bereiken.	Voldoende
	5. Het programma sluit aan bij de kwalificaties van de instromende studenten.	Voldoende
Personeel	6. Het personeel is gekwalificeerd voor de inhoudelijke, onderwijskundige en organisatorische realisatie van het programma.	Voldoende
Voorzieningen	7. De huisvesting en de materiële voorzieningen zijn toereikend voor de realisatie van het programma.	Goed
	8. De studiebegeleiding en de informatievoorziening aan studenten bevorderen de studievoortgang en sluiten aan bij de behoefte van studenten.	Voldoende
Kwaliteitszorg	9. De opleiding wordt periodiek geëvalueerd, mede aan de hand van toetsbare streefdoelen.	Goed
Toetsing	10. De opleiding beschikt over een adequaat systeem van toetsing.	Voldoende
Gerealiseerde eindkwalificaties	11. De opleiding toont aan dat de beoogde eindkwalificaties worden gerealiseerd.	Voldoende
Eindoordeel		Voldoende

De standaarden krijgen het oordeel onvoldoende, voldoende, goed of excellent. Het eindoordeel over de opleiding als geheel wordt op dezelfde schaal gegeven.

BK Ondernemen

Standaard	Oordeel
1. Visie en beleid op het gebied van ondernemen	V
2. Beoogde eindkwalificaties	V
3. Onderwijs en Leeromgeving	V
4. Staf	G
5. Gerealiseerde eindkwalificaties	V

Pagina 8 van 8 **Bijlage 2: panelsamenstelling**

- Drs. L.W.J.M. Janssen, (voorzitter) is aan AeQui verbonden als voorzitter van visitatiepanels;
- Janpier Brands MAE, (lid) was tot 2015 opleidingsmanager Minerva Academie voor Popcultuur
- Pieter Perquin Bsc, (lid) is componist, musicus en producent;
- Bart Suèr, (lid) is producent en eigenaar van het platenlabel DOX Records;
- Pim ten Have, (student-lid) is student hbo-bachelor Muziek aan de Hogeschool voor de Kunsten Utrecht.

Het panel werd ondersteund door dr. Jesseka Batteau, secretaris (gecertificeerd).